

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovito pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

Ker se je naročnina vsled odprave koleka nekoliko znižala, velja sedaj

„SLOVENSKI NAROD“

za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . . K 22.— | Četrta leta . . . K 5-50
Pol leta . . . . „ 11.— | En mesec . . . . „ 1-90

Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . . „ 13.— | En mesec . . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Novo leto.

Začelo se je novo leto. Če naredimo Slovenci bilanco za novo leto, če primerjamo to, kar smo ućakali, z onim, kar smo pričakovali, nas obidejo žalostne misli, in obupati bi morali, ako bi količkej verjeli, da je usoda slovenskega naroda odvisna od slovenske državnozborske politike.

Občni položaj slovenskega naroda se tudi v minolem letu ni čisto nič izpremenil. Nikjer niti najmanjšega pozitivnega uspeha, ne jedne konkretne narodne pridobitve ne moremo zaznamovati v kroniko minolega leta. Jedini veseli moment v tej dobi je, da se širi občna omika našega naroda, kar je zasluga slovenskega učiteljstva, da se utrjuje narodna zavednost, in da napreduje emancipacija slovenskega naroda od duhovniškega gospodstva, kar se

je najsijajnejše izkazalo na dan občnega zbora kranjske kmetijske družbe.

Naš list bo tudi v novem letu zvest in požrtvovalen branitelj in glasnik narodnih in naprednih idealov. Znižali smo mu ceno kolikor smo mogli, dasi ne dobivamo nikakih podpor od vlade in ne zajemamo nič iz Lilienthalove zapuščine kakor gotovi klerikalni listi; znižali smo ceno lista, da mu tako omogočimo kar največje razširjenje, dobro vedoč, da se s tem največ stori za propagiranje naših načel.

Irdno pričakujemo, da nam ostanejo zvesti vsi dosedanji prijatelji našega lista, in da nam pridobe tudi novih. Slovenska inteligenca v mestih in na deželi ima naravnost dolžnost, da krepko podpira svoje glasilo in mu da sredstev, da uspešno izvršuje svojo nalogo.

Sedaj je to toliko bolj potrebno, ker skuša kranjska duhovščina pod vodstvom svojega škofa s terorizmom in z nasilstvi ugonobiti naš list. Pastirsko pismo je priznanje, da so klerikalna načela slaba in kvarna, zakaj če bi bila dobra, bi se klerikalizmu ne bilo bati kritike, bi se mu ne bilo strahu tresti pred nasprotnimi listi.

Ljubljanski škof je bil pred več tedni sklical dekane na posvetovanje, kako za tretji liberalizem na Kranjskem. Ugibali so dolgo, kako in kaj, in naposled našli pravo sredstvo: škof naj s posebnim pastirskim listom prepove liberalne liste. Ta žalostni pastirski list je jedini uspeh tistega skrivnostnega posvetovanja, in še ta pastirski list ne prinese škofu družega kakor veliko blamažo.

Če stori vsak svobodomiseln narodnjak svojo dolžnost, če ostane zvest svojemu prepričanju in se oklene svojega glasila, potem dobi škof na svoje pastirsko pismo tak odgovor, da ne bo nikdar več prepovedoval listov. Škofu je treba pokazati, da vsa njegova škofovska avtoriteta v posvetnih rečeh nima prav nobene veljave, da se svobodomiseln občinstvo za

njegove prepovedi neljubih mu listov toliko meni, kakor za lanski sneg in da se ne da od njega ne od njegovih hlapcev komandirati in terorizirati.

Že to, da skuša škof z drznim terorizmom, z očitnim ščuvanjem zadušiti liste, ki ne trobijo v klerikalni rog, kaže, da je klerikalizem ves trhlen in gnil. Kdor je zdrav in krepak temu se ni bati kritike. Mi se je ne bojimo. Mi ne bomo naših somišljenikov rotili, naj ne čitajo „Slovenca“. Nasprotno! Naj čitajo, čim dlje ga bodo čitali toliko bolje spoznajo, da je klerikalizem v resnici znak duševne in politične inferijornosti in s toliko večjim oduševljenjem pojdejo proti njemu v boj.

V znamenji boja, ki nam ga je napovedal ljubljanski škof, stopamo v novo leto, goječ trdno nado, da se konča ta boj s popolno zmago napredne narodne ideje in s popolnim porazom protinarodnega klerikalizma. Zvestobo za zvestobo, kličemo našim somišljenikom širom slovenske domovine in jih novič pozivljemo, naj se vsi do zadnjega oklenejo svojega lista, naj agitujejo zanj po vseh krajih da ostane močno orožje naših idealov.

Jedro židovstva.

V študiji o velenemcu Lagardeu opozoril je naš list (št. 190 sl. I. I.), kako umejo Nemci uvaževati židovsko vprašanje.

Ako je to vprašanje pereče za Nemce, koliko bolj more biti pereče za nas! Neposredno je sicer med Slovenci prav malo židov, ali komu izmed nas bil bi veliki vpliv židovski i na naše dežele neznan? V Nemčiji je židov 500.000, v naši monarhiji jih je štirikrat toliko, namreč okolu 2.000.000! Sploh je naša država na drugem mestu, kar se tiče židov; največ jih ima — slovenska Rusija, namreč 4 do 5 milijonov; ker je vseh židov na celi zemlji blizu 10.000.000 — menda najvišje število, kar je v zgodovini sploh kdaj židov bilo —, ima sveta

Rusija malone polovico izvoljenega naroda v svojih granicah in v svojem varstvu. Večina onih 4 ali 5 milijonov zopet je v zapadnih gubernijah, posebno med katoliškimi Poljaki, kjer je vsak sedmi človek žid; te gubernije se z opravičenjem imenujejo vagina Judaeorum, iz katere se to ljudstvo vedno rekrutuje in razširja na vse vetre sveta.

Po številu so sicer židje še povsod v manjšini; ali njihova moč po vsem svetu je velikanska: primeroma jih je malo, ali vendar ima ves svet ž njim posla dovolj . . . . Vsi narodi žide sovražijo — ali židje so vkljub vsem preganjanjem močni, od dne do dne močnejši!

Vzemimo n. pr. samo našo monarhijo! Na Ogrskem, kjer je 730.000, to je 418% židov, imajo oni vso moč v svojih rokah; ogrsko kraljestvo moglo bi se imenovati Judaeo-Madjaria, Madjari sami na sebi ne bi nič bili, ko bi ne bilo slovanske krvi in židovskega duha; kajti Slovani onkraj Litave so material za židovske in madjarsko-fevdalne interese.

Tostran Litave je blizu toliko židov kakor Slovencev (!), namreč 1.150.000 ali 48% (v Galiciji sami jih je blizu 700.000!) Da pa imajo tisočkrat več premoženja in vsled tega tudi vpliva na državno in družabno življenje kakor Slovenci, to pač mi zelo čutimo. Njih premoč posebno na gospodarskem polju oživotvorila je antisemitsko mogočno gibanje na Dunaju in po vseh drugih deželah, kjer je židov in svojega prikrajanja zavedujočega se naroda. In če so imeli v poslednjih letih Francozi — med katerimi je samo 70.000 Izraelcev ali 1/4% — svojo Dreyfussiado, imajo Čehi — v kraljestvu Češkem je več židov ko v celi Franciji, namreč 100.000 — svojo hilsneriado; nedavno je akademična mladež češka vseučilišnega profesorja, svojega nekdanjega ljubljenca, skoro kamnala radi židovskega imena!

Židovski narod je kat' exochen narod

LISTEK.

Naš obračun.

Sestavil Zadovoljnoslav Optimistič.

Dajte mi prostora, gospod urednik, tukaj-le pod črto, da na „razvodju“ starega novega leta nekoliko pofilozofujem! Filozofija je že od nekdaj moja strast. Odkar pa imamo pri nas posebne revije za sholastično filozofijo, sem popoln filozof, četudi brez doktorske diplome.

Kaj mislite, o čem Vam mislim pisati?

O, Vi ljuba duša, ki ste tako zagriženi v tisto nesrečno politiko, ki nimate nikoli miru, ne podnevi, ne ponoči in zmerom premišljujete, kako bi jo povedali tam gori nad črto še bolj osoljeno! Vi boste na koncu preteklega leta gotovo spet tarnali, da Slovenci ne pridemo nikamor dalje; svoje pero boste pomakali v najčrnejšo pesimistično „Doppel-Copir-tinto“. Jaz pa Vam pravim, da smo s preteklim letom v obče lahko zadovoljni! Seveda ne bom zamolčal tudi temnih strani naše polpreteklosti

Torej poslušajte!

Mene veseli, da, kadarkoli se na Dunaji izjemoma otvori tudi državni zbor, nikoli ne pozabijo povabiti naših poslancev! Jaz mislim, da je to pač velika čast za mali slovenski narod, in samo čudim se, da tega momenta v našem političnem

življenju niste še nikoli omenili! Pomislite, slovenski poslanec sme sedeti v parlamentu in sme celo gledati ministrom v obraz! — Ali ni to največja čast za nas?!

In kaj gledati — še glasovati sme slovenski poslanec, n. pr. za zvišanje vojaškega budžeta, proti odpravi § 14. in tako dalje. Apropos, ta § 14. je res nekaj veličastnega, in jaz kar ne morem razumeti, kako more filozofski izobražen človek dandanes še nasprotovati absolutizmu, ki je vendar „od Boga“! —

Ker sem govoril o naših poslancih, dovolite, da se jih še enkrat rahlo doteknem! Rečem Vam, da sem z vsemi brez izjeme jako zadovoljen! V preteklem letu so se nekateri izmed njih tako solidno vedli, da niso nikoli motili idilicnega miru. S tem so nekateri samo dokazali, da so res slovanske (ne češke!) krvi ter da znajo izvrstno molčati. Čisto prav se mi zdi, da niso nič interpelirali zaradi znanih izgredev in Celju. Prosim Vas, Celje je „fremdes Gebiet“, in dognano je, da so se celjski Nemci vedli povsem mirno in dostojno, dočim so Slovenci in Čehi napadali! Punctum! Čemu torej interpelirati in sitnosti prodajati, ko „tako nič ne pomaga!“

Čehom je vlada preklicala tiste Nemcem krivične jezikovne naredbe. Jaz ta ukrep popolnoma odobravam! Prosim Vas, ali ni dovolj, da je ravnopravnost za nas Slovence na papirju — kaj treba ravnopravnosti še v dejanju! In če za-

htevata kaj takega Wolf in Schönerer, potem se razume, da se jima ugovarjati ne sme! Prav pa ni, da so Čehi potem razsajali, kakor neolikani otroci, ker so jim vzeli tiste jezične naredbe! Ne, to pa ni prav! Prvič soliden državljan nikdar ne godrnja, ne protestuje in ne razgraja, ker mora vedeti, da kar ukrene kak efemerer minister, da je to emanacija božje previdnosti same; in drugič — no „quod licet Jovi, non licet bovi“! Prosim Vas, to vendar ni vse eno, če razgraja in demonstrira Slovan ali Nемец! Nемец seveda sme, kako pa da, sme! — Slovan pa ne! To je jasno!

Ne, Čehi mi res ne ugajajo več! Prenemirni so in preglasni! To smo mi Slovenci čisto drugačni ljudje! Zmerom tihi, pohlevni, solidni in lojalni. Tako je prav! Saj, čemu bi mi tudi demonstrirali, ko pa nam vlada n. pr. še nikoli ni vzela nikakšnih jezičnih naredb, niti preklicala kakšnih koncesij! — Zato je tudi čisto logično, da so n. pr. slovenski poslanci takrat, ko so Čehi v parlamentu psovali vlado radi preklica jezičnih naredb, lepo molčali in Čehom nikakor niso hoteli pomagati niti z mejklici ne! Tako je prav! Kaj nam mar, kar se godi na Češkem! —

Ozrimo se torej po Slovenskem! Imenitno! Povsod napredek! Slovenci imamo sedaj po Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Koroškem že deset slovenskih gimnazij, dve slovenski realki, sedem sloven-

skih meščanskih šol — in to leto se otvori v Ljubljani še slovenska univerza! Wie wir's so herrlich weit gebracht! Le to ni prav, da nameravajo zidati ljubljansko vseučilišče tam, kjer stoji sedaj takozvana vojaška bolnica in vojaška pekarija na voglu Dunajske in Franca Jožefa ceste! Moj Bog, tako spet pade jedna najlepših in najmonumentalnejših stavb stare Ljubljane! Jaz ne razumem, da sedanji občinski svet nima oči za arhitektonske krasote tega erarskega splotja! To je naravnost vandalizem, da hoče mesto to staro relikvijo odstraniti! Po mojem skromnem mnenju se more ta krasna stavba na stran postaviti najslavnejšim splotjem starega in novega sveta, kakor na pr. Parthenonu v Atenah, galeriji Viktorja Emanuela v Milanu, rimskemu Vatikanu, dunajskemu ali peštanskemu parlamentu, itd. No, pa kar je, to je! Tako pade jedna častita starina za drugo, ker jih ni ljudij med občinskimi svetniki in pa na ljubljanskem magistratu, ki bi imeli kaj čuta za lepoto stare vojaške bolnice! Tužna nam majka! Pravi Vandali smo!

Preteklo leto moramo prišteti vsekako najznamenitejšim v naši slovenski zgodovini — in to zategadelj, ker se je bila v tem minulemu letu prvokrat po preteku skoro 300 let ad majorem Dei gloriam sežgala slovenska knjiga! V srednjem veku se je z vneto gojil šport avto-da-fe-jev, pozneje pa se je, žalibog, opustil. Morebiti doživimo še to, da se na kakem ljubljans-

kapitalistov; on se pa udeležuje tudi skoro na vsakem polju napredka.

1. Izoliranost in izvoljenstvo židov.

Gotovo je prezanimivo, razglablјati o naturi židov. Kako je prišlo k temu, da ima ta narodič tako vodilno ulogo v razvoju človeštva?

Kdor bi hotel dobro razumeti židovstvo, moral bi celo zgodovino zasledovati: videl bi odvisnost židov od drugih plemen in narodov, pa tudi njih samorastlo kulturo. V tej prekratki študiji se historičnih črtic more le prav malo podati.

Da razumemo današnje žide, treba se nam je vrniti do časa pismouka Esra, pod katerim je biblija bila zbrana približno v obliki, kakor se nam je ohranila do danes, okolu 458 pred Kristusom; po vrnitvi iz babilonske sužnjosti bilo je ves narod hipnotizujoče geslo: zakon; ali zakon, postavlo razumeli so v postranskih stvarih, v pedantnem dlakocepstvu in v praznih formah; zastopniki te smeri židovskega razvoja bili so farizejci.

Akoravno se pa je ta smer prebujno med židi razvila, vendar je iz njihovih svetih knjig razvidno, da sta prednika tega skaženega duha, namreč hebrejstvo in izraelstvo, imela dosti plemenitejših prorokov. Glavni smoter judovskega ali farizejskega zakona je, Jude strogo ločiti od sosednih narodov in jih napraviti za tužce v vseh deželah razen v Palestini; („farizejec“ po orientalistu Lagardeu pomeni isto kar „separatist“.) (Dalje prih.)

V Ljubljani, 2. januarja

Sprava mej Čehi in Nemci.

Poslanec Pacák je pisal v „Podv. Liste“: Ne da se tajiti, da se s spravo mej Čehi in Nemci razmere takoj spremené. Ne da se nadalje tajiti, da bi imela oba naroda v kulturnem, gospodarskem in gmotnem oziru velik dobiček, da bi postala v tej državni polovici odločilni faktor in mogočna protiutež madjarski nenasitnosti. Narod in njega zastopniki si žele spravo, kajti od boja med Čehi in Nemci ima korist le Madjar. Seveda se zdi sedanji čas marsikomu neprimeren za spravo, kajti češke rane še preveč krvave. Toda jedno je gotovo, da je sprava potrebna. Brez Čehov in proti njim ni možno vladati, to je dokazala njihova poslednja obstrukcija, a tudi proti Nemcem ni možno vladati, to je dokazala njihova lanjska obstrukcija. Rezultanta teh dveh dejstev pa je sprava med Čehi in Nemci. Za spravo so se potezali že Taaffe, Baden in Thun. Čehi so se vselej udeležili pravnih konferenc, Nemci pa so pod Badenjem in Thunom vsako spravo principialno odklonili. Seveda, saj so Čehi zahtevali enakopravnost in prvo mesto češčini v češkem kraljestvu! Tega pa Nemci ne marajo. Toda sprave ne bo nikdar možno doseči, ako ne bo češki jezik na svojih rodnih tleh, v staroslavnem češkem kraljestvu na mestu, ki mu gre po zgodovini in naravi. Čehi ne bodo nikdar sklenili miru le radi miru, nego le mir pravice in napredka

skem trgu sežge na gmadi kak svobodno-miseln Slovenec. Bog daj!

Pred kratkim ste tu-le gori nad črto hudo ropotali, ker je najnovejši pastirski listi javno prepovedal naročiti se na „Narod“, „Rodoljub“ in „Ljubljanski Zvon“. Rekli ste, da se s tako prepovedjo dela naravnost trgovska reklama za „Katoliško tiskarno“. Meni pa se ta prepoved zdi pametna in logično-naravna. Če igrajo na Kranjskem nekateri duhovniki vlogo natakarkjev in komijev, ne vem, zakaj se ne bi smeli pečati s kolportažo svojih časnikov! In v današnjih modernih časih se prav lahko zgodi, da bo prodajal po ljubljanskih ulicah g. dr. Janežič „Slovenca“, g. dr. Lampe „Dom in Svet“ in g. dr. Ušeničnik svoj „Katoliški Obzornik“. Zakaj ne? —

Z zadovoljstvom zabeležujem, da se našemu narodu niti ob periferijah nikjer ne godi več najmanjša krivica. Visoka vlada skrbi zato, da je Slovenec povsod ravnopraven — še pri davkarji!

Štajerskim Slovencem se ne more gojiti boljše, kakor se jim godi sedaj. Primorci so popolnoma ravnopravni Lahom. Koroški Slovenci pa počivajo kar na samih rožicah. Ker škof Kahn ne zna slovenski, je dobil za koadjutorja slovenskega posvečenega škofa in partibus infidelium. Tudi Rim nas odlikuje. Pretekle dni je romal prevzvišeni nadškof dr. Missia preko Dunaja v „večno mesto“, da je prejel tam

mile domovine. Ali imajo sedaj Nemci poštene namene? Tega Pacak ne ve. Mnogi Nemci bržčas, toda šovinistična večina ne. Ti šovinisti pa so danes gospodarji med Nemci. Pacak zato ne verjame, da bi imele bodoče pravne konference kak uspeh. Tudi leto 1900 bo leto bojev.

Rusija v Aziji.

Medtem ko sekajo Buri Angliji hude rane, si utrjuje Rusija v Aziji svojo moč vedno bolj. Sibirska železnica se je v zadnjih dneh zopet podaljšala; dovršil se je namreč zadnji, 301 vrst dolgi kos transbajkalske železnice in danes je Peterburg zvezan s skoro 7000 vrsto dolgo železnično progo z Wladivostokom ob Tihem oceanu. Ko se je l. 1891. začela delati ta železnica ob prisotnosti tedanjega prestolonaslednika sedanjega cesarja Nikolaja II. v luki Zlati rog pri Wladivostoku, tedaj Rusija še ni vedela, ali bo mogla ta svoj velikanski načrt dovršiti, ker ji je delala Anglija povsod velike zapreke. Ruski diplomaciji, ki je pač med vsemi sedanjimi najgenialnejša, se je posrečilo spodkopati upliv Angležev na Kitajskem tako radikalno, da sme sibirsko železnico zvezati s Pekinom. Kajti šele potem, ko bo imela Rusija vso severno Kitajsko pod svojim mogočnim vplivom, šele tedaj ji bo možno obračunati z Anglijo ter dobojevati z njo borbo v Aziji. Velikanska je moč sedanje Rusije v Evropi in Aziji, a ta moč le še narašča dočim moč Anglije peša in pada. Bodoče stoletje bo nedvomno stoletje slovansko.

Vojna v Južni Afriki.

Ladysmith in Mafeking se ne bosta mogla več dolgo držati. V Ladysmithu razsaja mrzlica in general White je tudi bolan. Streljiva že jako primanjkuje. Vendar pa so ondotne dolgočasne angleške dame vzlic temu neizpremenjene po svoji neslanosti. Obč. svet Ladysmitha je namreč na zahtevo teh finih dam naprosil generala Whita, naj prepove svojemu vojaštvu ob nedeljah kopati se, češ, da to čestite dame shokira. White pa je to zahtevo ladysmithskih dam energično zavrnil, češ da je nedelja edini dan, ko se morejo njegovi vojaki malo oddahniti in skopati, kajti le v nedeljo ne bombardirajo Buri mesta. Ker bo mesto Ladysmith itak kmalu padlo v oblast Burov, bomo imeli takrat čestite dame priliko še večkrat shokirati se, kajti Buri imajo uprav klasično priproste nazore o javni morali. Iz Mafekinga so skušali Angleži 24. in 26. decembra uiti, a Buri so jih obakrat hudo pretepli in zadrevili nazaj. Angleži so imeli 109 mož mrtvih in ranjenih, Buri pa 2 mrtva in 7 ranjenih. — Angleži bi se menda sedaj radi vgnezdili v portugalski Delagoa-bai, da bi delali ondi sitnost raznim trgovskim ladijam, ki dovažajo baje Burom proviant. No celo lord Rosebery protestira javno v „Times“, da se smatrajo živila za kontrebände. Buri so za dve leti docela preskrbljeni s proviantom, tako da jim Angleži s te strani ne morejo škoditi. Streljivo in orožje pa si tudi delajo

kardinalski klobuk. — Najvažnejši dogodek novejšega časa pa je to, da smo dobili za Božič nove ministre! To je epohalnega pomena! Jaz ničesar rajši ne čitam, ko imena novih ministrov. Prepričan sem, da bodo ti novi možje vladali v duhu naprednem. Dobro poučeni dnevnik „Arizona-Kicker“ ve povedati, da so na Dunaji na praznik Nedolžnih otrok otvorili novo kavarno, krasen „Café chantant“, ki nosi na pročelju zlat napis z velikanskimi črkami: „Zum Paragraf Sieben-plus-Sieben“. Originalen secesionističen napis — kaj ne? Dunajčan pač ve, kaj je „chic“. —

Prsti me srbe, da bi Vam ziail še katero o svetovni politiki, toda bojim se, da bi mi zaprli usta, ker ste tako skopi s prostorom. To Vam je tako znano, da je rodil slavni mirovni kongres v Haagu najlepše sadove. Dokaz temu je krvava vojna v južni Afriki. V tej vojni napreduje angleška armada tako hrabro proti Kapstadtu nazaj, da angleški generali že na glas molijo. Angleška je domovina liberalizma, če pa že takšni okoreli liberalci in framasoni molijo, no, potem morajo že vedeti, zakaj . . .

Dovolj za danes! Želim samo, da bi se nam Slovencem v novem letu tako ime nitno „dobro godilo“, kakor v starem letu, potem se smemo brez skrbi pripravljati na svojo — zadnjo uro.

v svoji domovini. Drugih poročil ni z bojišča. Vojaški poročevalci sodijo, da name-rava general Buller v kratkem zgrabiti Bure na gori Inhlawe.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 30. decembra.

Seji je predsedoval župan Hribar, Overovateljema zapisnika sta bila imenovana obč. svetnika Komovec in Prosenec.

Po poročilu obč. svet. Žužka so bili odobreni niveli za hodnik pri hiši Cecilije Kavčnikove v Vegovih ulicah, na Sv. Petra cesti in na Radeckega cesti in posestnici Kristini Schinzlovi v ta namen dovoljen prispevek 150 gld. iz regulačnega zaklada; glede preložitve poljske poti ob Tönniesovi gramozni jami za pokopališčem je bilo sklenjeno, da mora firma Tönnies pridobiti toliko sveta, da se odpre druga, 4 m široka vozna pot, in da mora firma sama to pot urediti; priziv Ivana Pintarja radi podstrešja v hiši Marije Borštnikove na Dolenjski cesti št. 4 je bil odklonjen, sklenjeno je bilo, odpreti Čopovo cesto, ki bo vodila od Resljeve ceste v Miklošičeve ulice in naposled je bila mestna vožnja za leto 1900, 1901 in 1902 oddana Eliji Predoviču kot najcenejšemu ponudniku.

Po poročilu obč. svet. Turka je bilo sklenjeno oddati dobavo stavbnega lesa za dobo 1900—1902 Ivani Tavčar; dobavo klesarskih del za isto dobo Alojziju Vodniku, in dobavo posipalnega materijala Albertu Vodniku in Jakobu Trpinču.

Po poročilu obč. svet. Komovca je bilo sklenjeno, ponuditi Luki Šebcu na stolbi za škodo, ki se mu je . . . dala povodom gradnje mestnega doma, 350 gld. in nekatere potrebne poprave izvršiti v lastni režiji.

S tem je bil končan dnevni red javne seje. Predno se je začela tajna seja, se je župan v daljšem govoru spominjal letošnje delovanja obč. sveta ter podal o njem kaj zanimivo in poučno sliko.

Danes — je dejal župan — ima obč. svet svojo 35 sejo v letošnjem letu. Ako se pomisli, da so nekatere seje trajale po 3½ in 4 ure, se mora priznati, da je imel obč. svet polne roke dela. Še več dela pa so imeli odseki, zakaj skoro vsak dan je imel kak odsek sejo. Z mirno vestjo se ozira obč. svet danes nazaj na svoje delovanje in reče lahko, da je v polni meri izvršil svojo dolžnost.

Uspehi tega delovanja se vidijo pri vsakem koraku. Mi sami tega niti ne zapazimo tako, kakor tuji, ki se tem uspehom kar ne more načuditi.

Po delovanju obč. sveta je Ljubljana dobila širje in lepše ulice in mnogo javnih nasadov, kakršnih celo nekatera večja in bogatejša mesta nimajo. Javni snažnosti se je posvečavala vsa pozornost, in ker je obč. svet za prihodnje leto določil v ta namen večjo svoto, se bo lahko še več storilo, vsled česar bo Ljubljana še zdravjša postala. V tem oziru sta vodovod in elektrarna jako mnogo pripomogla. Poraba elektrike rase tako, da je bilo treba nov stroj postaviti. Kako ugodno vpliva vse to na zdravstvo, je vidno iz uradnega izkaza statistične centralne komisije. Ljubljana, ki je pred nedavnimi še veljala za eno najne-zdravejših mest, je danes v zdravstvenem oziru mej cislitvanskimi mesti tretje. Samo v Inomostu in v Opavi so boljše zdravstvene razmere, povsod drugod so slabše. Iz tega se najbolje vidi, koliko je obč. svet storil za asanacijo mesta, v katerem oziru je tudi od delovanja tržnega komisarja dobrih uspehov pričakovati.

Delovanje občinskega sveta pa je bilo tudi v družih ozirih plodonosno. Pripravilo se je vse, da se začne na spomlad graditi ubožnica in hiše iz grofice Stubenbergove ustanove, ljudska kopel je skoro dozidana, z uravnavo Rimske ceste je mesto pridobilo jako lepo cesto, podaljšale so se Bleiweisove ulice, napravili sta se Miklošičeva cesta in Sodiške ulice in sezidani so bili razni kanali. Najvažnejše pa, kar se je storilo, je sklep glede električne železnice. Občina je dosegla jako ugodno pogodbo. Varščino je firma že vzložila, načrti so tudi gotovi in je s tem zajamčeno, da se začne železnica prihodnje pomlad graditi.

V prihodnjem letu je treba zgraditi šolsko poslopje pri Sv. Jakobu, in treba se bo lotiti z gradbo mesarskega mostu.

Naravno je, da se tako obširno delovanje ni moglo vršiti na stari tesni pod-

lagi, na kateri se je delalo skoro do potresa. Nova doba zahteva novih sredstev in vsled tega se je obč. svet odločil za najetje posojila v znesku 800.000 gld. V listih tistega kalibra, ki grde vse, kar dela občinski svet, se seveda veliko piše, da dela občinski svet dolgove. Dotičniki ali nimajo nič pojma, kako se dela drugod in ne vedo, da se mora denar najeti, ako se hočejo delati investicije, ali pisarijo tako zgolj iz zlobnosti. Kar je občina doslej investirala, jej vse donaja lep dobiček in dobi svoj čas občina vodovod, dve kasarni in elektrarno brez bremen in z lepimi rezervami v last. Te investicije se s klavnico vred vse jako dobro obrestujejo, povrh pa bo l. 1902. ostalo mestni občini od loterijskega posojila 18 do 20.000 gld. dohodka.

V očigled takim uspehom naj le kriče tisti, katerim je naloga ščuvati, razsodno občinstvo ve, da je mestu bilo delovanje občinskega sveta v korist.

Tudi na socialno-političnem polju je občinski svet nekaj vsvaril, namreč posredovalnico za delo in službe. Tudi glede te so se našli ljudje, ki so trdili, da so oni občinski svet prisilili k temu sklepu. Kadar sem slišal to bahanje, sem se spomnil pravljice o vozniku, ki je zvrnil voz. Žaba je prišla iz luže in regljala, ko so ljudje voz postavljali. Po končanem delu pa je rekla, hvala Bogu, da sem regljala, drugače bi voza ne bili po konci spravili.

V gospodarskem oziru je občina prišla do stalnega proračuna. Regulirale so se plače redarjem, uradnikom in slugam in zdaj bo možno z enakim proračunom računati. Pri današnjem sklepu blagajnice se je konstatiralo prebitka nad 5000 gld., a s svoto 11068, ki se je iz prebitkov mej letom izdala znaša vez prebitek 16.200 gld. Vrh tega se je 54.000 gld. neporabljenih kreditov naložilo v mestni hranilnici. To ugodno stanje mestne blagajne, daje najboljše nade za prihodnost.

Ko sem prvič storil obljubo — nadaljeval je župan — tedaj sem dejal, da bo ena glavnih mojih nalog, varovati slovenski značaj Ljubljane. Dejal sem tudi, da hočem biti pravičen Nemcem. To velja še danes, a nekateri Nemci zahtevajo preveč od nas. Dandanes se povsod gleda na zunanji značaj mest. Tako delajo drugod, tako moramo delati tudi mi. Veselo je to, da je obč. svet soglasno odobril napravo samoslovenskih napisov. S temi napisi se Nemcem ni storila nikaka krivica. Z Nemci se uraduje nemški, toda naša čast zahteva, da mora Ljubljana imeti samoslovenske napise. Ako ima malo kočevsko mestece samonemške napise, ako so skoro vsi javni napisi na Kočevskem samonemški, koliko bolj mora potem to načelo veljati za Ljubljano. Stvar še ni rešena, a upati je, da deželni odbor pritrdi volji obč. sveta.

V tem oziru, da pokaže Ljubljana svoje slovensko lice, se je v minolem letu še nekaj storilo. Pri gasilnem društvu se je namreč uvedlo slovensko poveljevanje in to po iniciativi obč. sveta.

L. 1896. — končal je župan — sem izrekel željo, da bi prišla opozicija v obč. svet. Letošnje leto jo je prineslo. Včeraj se je pojavila kot stvarna in dala obč. svet. Senekoviču priliko, svariti pred neslogo. Ljudje zunaj obč. sveta žele, da nastane razpor, ne mestu v korist, ampak v njihovo strankarsko korist. To so elementi, ki mestni upravi ne dajo nikdar dobre besede, a želeli je, da se jim odreče posluš.

Želeč, da bi bilo delovanje obč. sveta tudi v prihodnje tako kot doslej, in da bi bili uspehi tudi tako ugodni kot doslej, je župan želel vsem obč. svetnikom srečno in veselo novo leto. (Živahni dobro-klici.)

Podžupan dr. vit. Bleiweis se je zahvalil županu na njegovi izredni delavnosti in skrbi za občino, kakor tudi vsemu magistratnemu osebju, in zagotavlja župana, da lahko vedno računa na obč. svet, ki bo odslej z veseljem storil svojo dolžnost, je županu želel srečno in veselo novo leto.

Na to se je začela tajna seja, v kateri se je razpravljalo o nekih personalnih zadevah.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. januarja.

— Osebnosti. Za poročnike v rezervi imenovani so naslednji domačini

gg. Pavel Auer, v dragonskem polku št. 5; Josip Princ, v pešpolku št. 96; Josip Jaklič, v pešpolku št. 27; Edvard Poganičnik, v pešpolku št. 53; Karl Gabriel, v pešpolku št. 96; Milan Paternoster, v pešpolku št. 79; Franc Potočnik v pešpolku št. 17. — Zdravnik g. dr. Peter Košenina v Ljubljani je imenovan zdravnikom okr. bolniške blagajne v Št. Vidu.

— **Umrla** je gospa Zofija Pfeifer roj. Tomazič, soproga gospoda višjega rač. svetnika Pfeiferja v starosti 55 let. N. v m. p.

— **Slovensko gledališče.** Iv. Strauss je imel torej besedo tudi na našem odru. Čuli smo njegovega „Netopirja“, ki je — kakor pravijo tisti, ki poznajo Straussa bolj nego mi — najboljšo delo, ki ga je ustvaril njegov plodoviti duh. „Seid umschlungen, Millionen!“ In res objemajo njegovi valčki ves veseli svet! V tem žanru je Strauss velik, in po vsi pravici mu sodi naslov „Kralj valčkov“. Peli so torej „Netopirja“. Najzibirčnejši, najnatančnejši kritik — dunajska dvorna opera — je izrekel o „Netopirju“ veleugodno kritiko: sprejel ga je v svoj repertoar. In kaj naj rečemo mi? Kratkotomalo ga uvrščamo v število tistih redkih operet, ki so jih peli, in ki jih bodo peli na slovenskem odru. Svoje osebno mnenje o opereti smo izrekli že lansko leto o neki priliki — pri „Klarici na vojaških vajah“, če se ne motimo — torej je nečemo danes ponavljati. Ali človek je časih rad lahak in se rad zabava. Duša mu pije živahne glasove, a je ob tem mirna. Ne dvignejo se njeni valovi do vzburljenja, no, tu in tam zatrepeče v nji kaka struna, in misli vzlete od težkega življenja tja nekam v razkošje in lahkoživotje... A ta hipna nenormalnost je brez vsakršnih posledic. Martin v Zagreb, Martin iz Zagreba! Pa naj nas nihče ne razume napak! S tem hočemo le reči, da pridemo iz gledališča taki, kakršni smo šli vanj, a vendarle smo preživeli nekaj veselih trenutkov. Zato pa smo tistim, ki nam jih povzročajo, zanj hvaležni. „Netopirja“ so igrali prav dobro. Če bi imeli več izkušenj, bi ga igrali gotovo boljše. In če bi imelo naše oboje v žilah dunajsko kri, bi ga igralo še boljše. Pred vsem moramo poudariti ono vztrajnost, ono čudovito pridnost, s katero so se priučili nekateri in nekatere slovensčine. Po vrsti, kakor jih imenuje gledališki list, omenjamo oboje s potrebno in zasluženjo pohvalo: G. Desari je prav krepko pel in živahno, temperamentno igral. Gdčna Carneri je bila v petju in igri izborna Rozalinda. Gosp. Inemann je igral tako, kakor bi ne bil nikdar Hamlet. Kako je ta mož raznoličen, to je čudovito! Nad vse ljubezniva in lepa je bila gdč. Nočmi. To je bil Orlovski — nežen in eleganten princ od nog do glave! G. Lebeda nas je prav zadovoljil zlasti z ono resignacijo v zadnjem aktu. G. Danilo je bil spet v strugi, kjer nekako najbolje plava. Gospod Pavšek je bil nekoliko podoben Vašku v „Prodani nevesti“. Gospa Polakova pa je imela svoj večer. V nji tiči neko posebno življenje, ki jo dela velesimpatično, in ki ji je dalo in ji bo prihranilo ono priljubljenost, katero uživa med našim gledališkim občinstvom. Gospa Polakova je pač živo življenje našega gledališkega življenja. Gospod Housa ima hvaležno ulogo. Izrekli bi mu hvalo brez vsakega očitka, da ni nekoliko pretiraval. Prav čedno je pel g. Polašek. Druge uloge so statističnega značaja, vendar so jih smatrali igralke in igralci resnimi, zato je bil tudi vtisk najpovoljniji. Vendar hočejo biti nekateri — presmešni. Dovtip velja le toliko časa, dokler se prevečkrat ne ponavlja. A tisto brezizrazno ljubljansko frazo „Punca pa taka!“ smo čuli v tolikih variantah, da smo je bili siti do grla. Gledališče je bilo nabito polno. Tako tudi sinoči, ko so ponavljali „Rokovnjače“. O njih smo že toliko govorili in pisali, da se nam ne zdi potrebno, ponavljati že povedanega. „Rokovnjači“ so magnet, ki ga ne bo snedla rja. Pa moramo biti zahvalni g. Govékarju, da nam ga je skoval. G. Inemann nam je vrlo ugajal. Nandeta menda še ni tako igral! Gg. Deyl, Danilo, Orehek in Housa so bili izvrstni. Gdč. Ogrinčeva, gospa Danilova in gdč. Slavčeva so igrale izborno. Ali ne hvalimo g. Verovška? Na njem igra celo klobuk! Kako je prirastel g. Verovšek občinstvu k srcu s to svojo najboljšo ulogo, dokazuje viharni aplavz, s katerim ga je sprejelo občinstvo takoj, ko se je pojavil na odru. In tudi pozneje se mu je ploskalo

neumno. Pesem o vinu je zapel brez vsake skušnje in priprave gosp. Polašek prav dobro in zasluženjo zato vso pohvalo. „Vojaki“ so jo rezali v prvem dejanju tako, da so morali ponavljati ljubko koračnico. Pa komu ne bi ugajali, ta lepa kompozicija našega Parme? „Rokovnjači“ napolnijo pač vsaj še jedenkrat naše gledališče! — a —

— **Sokolov Silvestrov večer** se je letos obnesel v vsakem obziru prav sijajno in bil živ dokaz simpatij, katere uživa to društvo. Odlična družba se je zbrala v telovadni dvorani, ki je bila napolnjena do zadnjega kotička. Reditelji večera (dr. Kušar, Jagodic in J. Noll) so poskrbeli za zanimiv, raznovrsten program, ki se je izvajal brez najmanjše zapreke na splošno zadovoljnost. Trgovsko pevsko društvo pelo je prav krepko pod spretnim vodstvom g. Razingerja in se je morala „Luna sije“ (bariton-solo g. J. Noll) ponavljati. Tudi ostale zборе je občinstvo živahno aklamovalo. Gospoda režiser Inemann in Housa sta zabavala občinstvo z dvema humorističnima točkama „Prikazni v naravi“, v kateri je g. Ineman kot „solnce“ razvijal drastično mimiko in „Moderni avtomat“, z mnogimi jako dobrimi aktualnimi dovtipi. Občinstvo jima je izražalo prav živo svojo zadovoljnost z glasnim ploskom. Mnogo smeha je vzbujal „Uljajnar od koprolu“ iz starejšega sokolskega šaljivega repertoarja, ki sta ga izvajala gg. J. Noll in Puš prav drastično, in katerega krvavotragično osodo je s prav primernimi slikami ilustriral g. Veble. Mimogrede naj omenimo, da je drugi del iz Levstikovega peresa. Vojaška godba je svirala ves večer prav neumorno. Najimunitnejša točka pa je bila krasno aranžirana velika alegorična živa podoba ob polnoči „Novo leto“, katere se občinstvo kar ni moglo nagledati, in se je moral zastor zopet in zopet dvigniti. Bila je res krasna in gre posebno priznanje vsem, ki so sodelovali in jo tako lepo izvedli. Mej damami omenimo gdčno. Vračkovo, ki je bila dražestno novo leto in gospe Housovo in Veble (genija) v skupini raznih stanov in narodov, ki pozdravljajo novo leto ob zvokih krasne sokolske koračnice, pa so sodelovali člani Sokola. Novoletnico govoril je prav krepko podstarosta dr. Kušar ter posebno poudarjal narodno odločnost, katero gojiti je v prvi vrsti naloga čilega Sokola, iz katerega srede naj se širi sokolski duh po vsej domovini, da „Slovenec lepše zvezde bodo zasijale!“ Po polnoči se je mladina veselo zasukala in se je razvila prav živahna prosta zabava.

— **Šentpeterska moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda** priredita prihodnjo nedeljo v „Narodnem domu“ sijajno veselico. Oba odbora, zlasti pa ženski pod vodstvom prezaslužne gospe Vére dr. Šlajmarjeve, se trudita že dlje časa, da bode vsopred veselice zanimiv in zabaven. Odbora pa bode podpiral tudi velik venec krasotic, ki so se že lani na Prešernovi slavnosti odlikovale na vsestransko pozornost. Na vsopredu je petje, vojaška godba, šaljiva loterija in še marsikaj družega, česar danes ne smemo povedati. Glavni odbor družbe sv. Cirila in Metoda želi, da mu sežejo letos Slovenci še krepkejšo pod pazduho, zato ne dvomimo, da bode veselica šentpeterskih dveh najmarljivejših podružnic prav izvrstno obiskana.

— **Slovensko časopisje.** „Mir“ izhajal bo odslej kot tednik, in sicer vsak četrtek.

— **V štajerskem deželnem zboru** se je v soboto vnela živahna razprava. Pri budgetnem provizoriju je znani razgrajč posl. Walz govoril o celjskih izgredih, napadal drja. Serca in drja. Dečka in zlasti celjske sodnike, češ, da so krivično sodili, in da za Nemca v Avstriji sploh ni več pravice!! Zavračal ga je posl. Robič, ki je namignil, da utegnejo slovenski poslanci zapustiti deželni zbor, v katerem jih čakata samo krivica in nasilstvo. V tej seji je vladni zastopnik pojasnil, da se je izplačilo zvišanih učiteljskih plač zategadelj zavleklo, ker vzame izračunanje mnogo časa.

— **Ivan Grohar, akademski slikar,** prišedši te dni iz Monakovega, je dovršil za romarsko cerkev „Marija Pomagaj“ na Brezji na Gorenjskem dve altarni sliki, kateri bodeta od jutri naprej razstavljeni na brezplačni ogled v dvorani tukajšnjega „Katoliškega doma“ na Turjaškem

trgu. Opozarjaje na to razstavo, pridržujemo si obširneje poročilo o teh najnovejših vezanimivih slikah Groharjevih v podlistku tekom tega tedna.

— **V Kamniku** se je v nekem javnem lokalu neki višji davčni uradnik prav ne-lepo znesel nad našim listom. Repenčil se je, da je list „od škofa prepovedan“ in je dva iztisa raztrgal. Ker mislimo, da mož ni bil povsem trezen, mu hočemo za danes prizanesti, drugič pa tega več ne storimo.

— **„Gospod“ ne vtegne.** Z Rakeka se nam piše: Dne 15. m. m. umrl je v ljubljanski dež. bolnišnici Rakovčanom zelo priljubljeni občan imenom Puntar vulgo Dragar. Na njegovo poslednjo željo pripeljan je bil na Rakek in tudi tu pokopan. Pogreb moral bi biti v nedeljo, 17. t. m., a naši priljubljeni gg. duhovniki iz Cérknice so rekli, da bode pogreb v ponedeljek, ker nimajo časa, radi shoda, koji se je vršil v Cérknici G. kaplan je na leci označil, da je zborovanje „našega“ gospodarskega društva. Gotovo bi se bil tudi pogreb v ponedeljek vršil, ako bi se ne bil tukajšnji g. S. v Cérknico potrudil. Po težki borbi pridobil je duhovnika, in pogreb se je vršil ob trdi noči. Res lepo! Ni čuda tedaj, ako vera peša, kakor smo že večkrat čitali. Kakor se vidi, je res danes duhovnikom več politika in kons. društva, kakor pa njih služba.

— **Pri občnem zboru kamniške čitalnice** dne 31. decembra 1899 se je izvolil odbor tako-le: Predsednik iznova gospod Josip Močnik, podpredsednik g. Ivan Fajdiga, blagajnik g. Anton Pintar, tajnik g. Hinko Rebolj, knjižničar gosp. Josip Stele. Odborniki gg.: Drol, Mesner, Žargi in Jensko.

— **Občni zbor „Narodne čitalnice“** na Vinici imenoval je dne 30. decembra, g. Fran Juvanca, učitelja na Vrhu častnim članom „Narodne čitalnice“ na Vinici. V odbor so bili izvoljeni gg.: Joško Bergant, predsednikom, Ivo Šutej, podpredsednikom, Franc Blinc, blagajnikom, Peter Malič, odbornikom, Ivan Cvar, tajnikom in knjižničarjem in g. Franc Mihelič, odbornikom.

— **Štrajk premogarjev v Köflachu in Voitsbergu.** Dolgočrajna pogajanja mej premogarji in lastniki premogokopov v köflaškem in voitsberškem revirju so se razbila. V nedeljo so premogarji soglasno sklenili, da začno z današnjim dnevom splošen štrajk. Pripravljali so se nanj že dlje časa in poskrbeli, da ne dobe podjetništva drugih delavcev. Vsled tega je v Gradcu in v okolici nastalo tako občutno pomanjkanje premoga, da so bile nekatere tovarne primorane ustaviti vse delo. Graški župan je brzojavno vprašal v Ostravici, če bi bilo dobiti za zmrzujoči Gradec premoga, a dali mu niso niti odgovora.

— **Mestna posredovalnica za delo in službe** prične poslovati jutri, dne 3. t. m. Pisarniški prostori se nahajajo v mestni hiši nasproti vodnjaka v pritličji na levo, Uradne ure so od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne in od 4. ure popoldne do 7. ure zvečer. Za vpisovanje in posredovanje se vplača 40 vinarjev ali 20 kr. in zadobe delavci in posli s plačilom te pristojbine pravico skozi 4 tedne zahtevati posredovanje.

— **Okrajno sodišče v Kobaridu** je včeraj začelo poslovati. Kobaridu in okolici je z ustanovitvijo tega sodišča močno ustrezno.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Meseca decembra 1899. leta vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 886 strank, 821,082-96 K, 624 strank pa dvignilo 384,495-84 K, V 4 četrtletju 1899 dovolilo se je 217 strankam posojil 883.660 K.

— **Tombolo** priredi prostovoljno gasilno društvo na Bledu v nedeljo 7. januarja 1900. leta v gostilni g. J. Ažmana v Zagorichah. Začetek ob 6. uri zvečer.

— **Kuga med kapuni** je nastala na Štajerskem. Vsled tega je zlasti po farovžih zavladala velika žalost.

— **Obesil se je v nedeljo popoldne** okoli pol 6. ure zvečer Franc Kerže vulgo Maslar, posestnik na Opekarski cesti št. 12. Najpopred si je hotel z nožem prerezati vrat, a so mu njegovi otroci odvzeli nož. Na to je šel na cesto in so ga morali otroci voziti s sankami po cesti. Mej tem je šla njegova žena na policijo, da bi moža, pred katerim si tudi domači niso bili življenja

svesti, odpeljali v norišnico. Ko se je žena vrnila, je bil mož že mrtev. Otroci so ga bili samega pustili iti v hišo in ker ga ni bilo več ven, šel je njegov sin v hišo in ga našel viseti za jermen, kateri je bil privezan na neko železo pri peči. Sin je sicer takoj odrezal jermen, a oče je še zdihnil in je bil mrtev. Franc Kerže je bil 52 let star. V zadnjem času je bil postal jako razdražljiv in v mlaju vsakega meseca se mu je skoraj vsakokrat mešalo.

— **„Nodari me je zapeljal,** da sem hotel brez posa v Ameriko“, je dejal Jurij Božič, 20 let star kmečki fant iz Soherij, ko ga je na ljubljanskem kolodvoru prejel policaj zaradi nameravanega izseljenja v Ameriko pred izpolnitvijo vojaške dolžnosti.

— **Vlom.** V noči od 30. na 31. t. m. je neznan tat vlomil v barako Rudolfa Peterlina na sv. Jakoba nabrežji in mu ukradel 2 para škornjev in 2 para štifletnov. Tat je pustil na mestu tesarski svinčnik.

— **Povožen pes.** Včeraj popoldne je pri železniškem prelazu v Latermanovem drevoredu povozil vlak lovskega psa c. kr. deželnovladnega svetnika dr. Zupanca.

— **Umobolna ženska.** V nedeljo zvečer okoli pol 6. ure, ko so ravno prihajali ljudje iz šenklaške cerkve, je pred cerkvijo neka umobolna ženska, ki je bila ušla iz norišnice na Studencu, vpila, ker so jo peljali na policijo, da jo odpošljejo nazaj na Studenec.

— **Razpisana služba.** Služba poštna in brzojavna odpraviteljice pri c. kr. pošt-nem in brzojavnem uradu v Mokronogu z 1. svečanom 1900. Plača 62 kron. Prošnje v enem tednu na ta urad.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 2. januarja. Cesar se je odpeljal na lov na Štajersko, od koder se vrne v petek. Koj po njegovem povratku se začno priprave za imenovanje definitivnega ministrstva. V obče se smatra kot zagotovljeno, da bo Körber načelnik nove vlade. Ta se imenuje šele v drugi polovici meseca januarja in bo na pol politična.

Dunaj 2. januarja. V odseku za mornarico ogrske delegacije sta se vladna privrženca Rosenberg in Toroskaj odločno izrekla proti ekspanzivni politiki grofa Goluchowskega in proti pomnožitvi mornarice, povdarjaje, da naj vlada najprej skrbi, da se monarhija ne izpodrine z balkanskih tržišč.

Dunaj 2. januarja. Danes zjutraj ob 8. uri je bila obešena Julijana Hummel, ki je bila pred nekaj tedni obsojena na smrt, ker je svojo šletno hčerko neprestano in tako nečloveško trpinčila, da je umrla. Njen mož, ki je bil tudi obsojen na smrt, je pomiloščen na dosmrtno ječo. Julijani Hummel se je včeraj naznanilo, da je obsodba na smrt potrjena. Smejala se je na glas in rekla „hvala lepa“. Ponoči je večkrat prav mirno spala. Kadar se je zbudila, je molila rožni venec. Davi je spila kavo in snedla dve žemljici. Ko so jo pripeljali pred vešala, je stopala mirno, mrmraje samo: „Jaz sem nedolžna.“ Vsa procedura je trajala le 8 minut. Od l. 1809. je to prvi slučaj, da je bila na Dunaju ženska obešena.

Praga 2. januarja. „Nar. L.“ javljajo, da je z včerajšnjim dnevom 57 mestnih in nad sto kmetskih občin ustavilo izvrševanje opravil prenešenega delokroga. Njim so se pridružili vsi češki okrajni zastopi.

Praga 2. januarja. Na Žofijskem Ostrovu se je na Silvestrov večer primerila velika demonstracija. Vojaška godba ni hotela svirati „Hej Slovani“. Občinstvo je vsled tega sikalo in toliko časa klicalo „Abzug“, da je godba odšla. Občinstvo je na to pohitelo na most, podrlo ondu stoječi črno-rumeni drog, strgalo z njega vihrajočo zastavo in jo vrglo v vodo.

London 2. januarja. Pri Kolesbergu se je v petek vnela mej Angleži pod vodstvom generala Frencha in mej Buri bitka, v kateri so bili Buri po dvanedevnem boju premagani. Angleški naskok je bil tako silen, da se Buri niti v redu niso mogli umakniti. Buri so morali bežati in so Angleži zasedli Kolesberg.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Matilda Sebenikar v Rakeku 67 K 20 vin. in sicer 60 K za prodane razglednice, ostanek pa iz nabiralnika. — G. Ivan Valenčič v Trnovem 8 K namestu novoletnih voščil. — G. Jakob Tomec, mestni nadkomisar 10 K mostu venca na krsto prijateljeve soproge g. Sofije Pfeifer. — G. inženir Ivan Zbrizaj 2 K v oprostitve novoletnih voščil. — G. Lenče 2 K iz nabiralnika pri „Belem volku“. — Skupaj 89 K 20 vin. — Živelj vsi darovalci, posebno pa še rodoljubna gospa razprodajalka razglednic!

Od novoletnih voščil odkupili so se v korist mestnim ubogim v Ljubljani: Ces. svetnik Ivan Murnik. Ivan Frisch s soprogo. Kavčič & Lilleg. S. Pogačar. Brata Pollak. Cassermann. Kavšek nasl. Henrik Korn. Otto Bayer. Elija Predovič. J. C. Röger senior. Šlajmer. Deželnega sodišča predsednik Albert Levičnik s soprogo. Alois Krenner, tovarnar v Škofji Loki. Josip Dobida, višji fin. svetnik s soprogo.

Odkupili so se o prid družbe sv. Cirila in Metoda od novoletnih voščil v Radoljci naslednji gg.: Ernest Ferk, c. kr. sodni svetnik. L. Fürsager, trgovec. I. Gabrijelčič, gost. in pos. na Brezjah. Vinko Hudovernik, gostilničar. Janez Novak, dekan. Jan. Sartori, trg. in pos. Dr. Janko Vilfan, odvetnik, Janez Wurnik, kipar in pos., vsi po 4 kroni. I. Bulovc, trg. in pos. I. Čebulj, c. kr. davčni pristav. Fran Rekar, c. kr. sodni pristav. Hugo Roblek, mag. farm. Ed. Vencajz, c. kr. davč. pristav. R. Winkler, duhovnik, vsi po 2 kroni. Lj. Stiasny, učitelj, 1 krono.

Lekarnarja Brady-ja kapljice za želodec, prej znane tudi pod imenom Marijacejske kapljice za želodec, so vsled svojega preizkušenega, izbornega, vzbudilnega in okrepčevalnega vplivanja pri slabosti želodca in prebavnih težavah v vseh stadij prebivalstva čimdalje bolj priljubljene in se dobivajo v vseh lekarnah. Opozorjamo č. čitatelje, da pri naročilih pazijo na podobo znamke in podpis, ki ga objavljamo v inseratnem delu lista, ker le tedaj so Marijacejske kapljice za želodec pristne.

Zahvala.

Povodom božičnice na I. mestni slov. otr. vrtcu, blagovolil je slavni obč. svet ljubljanski podariti vsoto 150 gl. v napravo obleke ubožnim otrokom. Poleg tega so podpisane izročili še naslednje dame in gospodje vsoto 71 gl. 50 kr. Nj. prevzvišenost g. knezoškof dr. Anton Bon. Jeglič 5 gl., velečenjena gospa županja M. Hribarjeva 5 gl., preč. g. prof. I. Gnjezda 5 gl., učiteljsko osebje mest. slov. osemrazrednice 7 gl. a 3 gl. darovali so: gospa Fr. dr. Tavčarjeva, g. L. Pirčeva, g. A. Skabernčeva, g. M. Dolencova, g. dr. D. Majaron, a 2 gl.: gospa I. Gogola, g. N. Grošelj, g. M. Bončarjeva, g. I. Malijeva, g. M. Polakova, g. I. Sočvanova, g. L. dr. Hudnikova, g. I. Supančičeva, g. I. Terčekova, g. M. Druškovičeva, g. M. Velkavrhova, g. I. Knez: veleč. g. župnik M. Malenšek 1 gl. 50 kr., a 1 gl.: g. M. Bleiweis pl. Trsteniška, g. A. dr. Zarnikova, gspđ. I. Arcé, gspđ. K. Martinak, gspđ. J. Lozarjeva, g. M. Predovičeva, g. M. Černčeva, g. dr. L. Požar, g. dr. J. Staré. Slavnemu obč. svetu ljubljanskemu, kakor tudi vsem tu navedenim velikodušnim darovateljem in gospodičnam učiteljicam mestne slovenske osemrazrednice za njih obilni trud ob priliki priprave te božičnice, izreka v svojem kakor tudi v imenu obdarovanih otrok najiskrenejšo zahvalo

Zofija Grum

voditeljica I. mest. slov. otr. vrtca.
 V Ljubljani, 30. decembra 1899.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	N. bo	Padačina v 24 urah
30.	9. zvečer	737,8	5,5	sl. zahod	jasno	0,0 mm
31.	7. zjutraj	739,6	5,9	sl. zahod	skoro jas.	0,0 mm
	2. popol.	740,7	9,7	sr. jzahod	oblačno	0,0 mm
	9. zvečer	741,	7,7	sl. jzahod	oblačno	0,0 mm
1.	7. zjutraj	742,3	6,9	sl. jzahod	skoro obl.	0,0 mm
	2. popol.	742,5	10,0	sr. zahod	del. jasno	0,0 mm
	9. zvečer	742,1	7,8	sl. vzhod	pol. obláč.	0,3 mm
2.	7. zjutraj	739,6	4,8	sr. jug	oblačno	0,3 mm
	2. popol.	737,6	10,2	sl. jzahod	oblačno	0,3 mm

Srednja temperatura sobote, nedelje in ponedeljka 6,4°, 7,8° in 8,2°, normale: -2,6°, -2,6° in 2,7°.

Dunajska borza

dne 2. januarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98 K 45 h
Skupni državni dolg v srebru	98 " 35 "
Avstrijska zlata renta	115 " 30 "
Avstrijska kronska renta 4%	98 " 75 "
Ogrska zlata renta 4%	115 " 40 "
Ogrska kronska renta 4%	94 " 40 "
Avstro-ogrsko bančne delnice	921 " — "
Kreditne delnice	372 " — "
London vista	121 " 37 1/2 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59 " 87 1/2 "
20 mark	11 " 81 "
20 frankov	9 " 66 1/2 "
Italijanski bankovci	44 " 70 "
C. kr. cekini	5 " 72 "

Potrti od najgloblje žalosti javljamo podpisanci vsem sorodnikom in sočutnim prijateljem prežalostno vest o smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne soproge, oziroma matere, stare matere, tašče, sestre in tete, gospe

Zofije Pfeifer roj. Tomažič

ki je v ponedeljek, dne 1. januarja 1900, ob 3. uri zjutraj nenadoma v 55. letu svojega življenja, mirno v Gospodu preminula.

Pozemski ostanke predrage rajnice se bodo v torek, dne 2 t. m. ob polu 3 uri popoldne v hiši žalosti, Šubiceve ulice št. 5, svečano blagoslovili in potem na pokopališču pri Sv. Krištofu položili v lastno rakev.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župnijski cerkvi Marijinega oznanjenja. Predrago rajnico se priporoča po-božnemu spominu. (6)

V Ljubljani, 1. januarja 1900.

Fran Pfeifer, c. kr. višji računski svetnik v p. soprog. — **Vera Tausces roj. Pfeifer**, hči. — **Ivan Tomažič**, mestni župnik v Škofji Loki, brat. — **Fran Tausces**, c. kr. oficial fin. ravnateljstva, zet. — **Vanda**, vnučinja. — **Ana Tomažič**, netjakinja.

Tužnim srcem javljamo vsem prijateljem in znancem v svojem in v imenu svojih ostalih sorodnikov, da je nam premilil in predragi oče, odnosno tast, brat in stric gospod

Josip Žitek

gimnazijski profesor v pokoj

dne 30. decembra ob 4. uri zjutraj v 68. letu svoje dobe nenadoma v Gospodu zaspal.

Zemski ostanke predragega pokojnika se bodo dne 31. decembra ob 4. uri popoldne k večnemu počitku položili Svete maše zadušnice se bodo brale v kapiteljski cerkvi in pri č. oo. Frančiškanih.

V Novem mestu, 30. decembra 1899.

Dr. Vladimir Žitek, odvetnik. — **Bogumil Žitek**, c. in kr. nadporočnik. — **Egon Žitek**, stud. iur. — **Avzug Žitek**, stud. phil., sinovi; — **Jakobina Žitek roj. Munda**, sinaha. (3)

Učence

iz dobre hiše se sprejme v prodajalno z mešanim blagom. — Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“. (2-1)

Crin d' Afrique

naravnost dovoženo 2355-2

Gius. Pelosi, Trst.

Važno za obrtnike!

Matko Malovič, mizar v Rudolfovem na Kranjskem, opozarjam č. gg. obrtnike in industrijalne podjetnike, čast. gospodo sploh, kateri si mislijo nabaviti najcenejšo gonilno moč za stroje, vodovode, električne razsvetljave i. t. d. naj se odločijo za

„Petrolin-motor“.

Meni je postavil tak motor tukajšnji rojak **g. Karol Maintinger**, izvedenec v tej stroki in zastopnik za Avstro-Ogersko. Moj motor deluje izborno že dalj časa brez najmanjših napak, gonilna moč stane za eno konjsko silo 3 kr. na uro.

Ker sem z motorjem vsestransko popolnoma zadovoljen, izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo za tako dobro in zanesljivo blago. Gospodom obrtnikom vsestransko prav toplo priporočam, da se v tej zadevi obrnejo le do njega, ter jih zagotavljam da bodejo najboljše postreženi z dobrimi nasveti, kakor tudi z dobrim in poštenim blagom po najnižji ceni. Naslov mu je: (2298-4)

CARL MAINTINGER, WIEN

I., Seilerstätte, Liebenberggasse Nr. 1.

Najboljša pijača

za rodbine!!!

Za praznike

priporočam (2261-7)

izvrstna izvozna in granatna piva

češke delniške pivovarne

v Budjevicah

v zabojih po 25 steklenic.

Slavnim rodbinam se za mnogobrojna naročila najtopleje priporočam

z odličnim spoštovanjem

Anton Ditrich, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 2.

Novo za trgovce in poljedelce!

Po razpisu visoke c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 18. julija 1899, št. 19.599, in po vznanji slavnega magistrata v Ljubljani z dne 28. julija 1899, št. 25.255, se sme

doktor pl. Trnkóczy-jev

Praščiji redilni prašek

prosto prodajati v vseh prodajalnicah.

Redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi tvorbi mesa in tošče. Jako blagodejno vpliva na prebavne organe. Zahvalna in priporočilna pisma itd. od mnogih poljedelcev potrjujejo dobroto tega sredstva, katero bi ne smelo manjkati pri nobeni kmetski. Zavojček 25 kr., pet zavojčkov samo 1 gl.

Dobiva se pristno samo s to varstveno znamko v vseh lekarnah, drogerijah in pri vseh trgovcih. Zahteva naj se potem izrecno doktorja pl. Trnkóczyja praščiji prašek z gorenjo znamko. Če bi ga ne bilo dobiti v gorenjih prodajalnah, piši pod naslovom:

lekarna Trnkóczy, Ljubljana na dopisnico za 5 vinarjev in se potem z obratno pošto originalna zmes dopošlje. Preprodajalci dobé per Cassa 40% popusta. Ako se vzame 15 zavojev po poštnem povzetju ali če se vpošlje naprej 2 gl. 25 kr. je embalaža prosta. (5-1)

Učenca

iz dobre hiše, 14 let starega, sprejem takoj.

F. Skušek (1-1)

trgovina z mešanim blagom v Metliki.

Damam

katero uvažujejo čisto, nežno polt, se prav posebno priporoča

Lekarnarja Piccoli-ja

Glycerin-Creme.

1 flacon 30 kr. (2322-1)

Vnanja naročila proti povzetju.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga** čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po aoci osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregeca, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseca, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curaha, Bregeca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 45 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika.** Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

V angleškem skladišču oblek

v Ljubljani

na voglu sv. Petra in Reseljeve ceste 3

zimska damska konfekcija

za polovico znižana. (2343-2)

- 2 gl. in naprej zimski **Crul ovratniki**, črni in modri.
- 3 " " " **jopice** podšite.
- 4 " " " " s kožušnim ovratnikom.
- 5 " " " **dekliski Empir plašč**, podšit.
- 6 " " " **kožušast naramni ovratnik**, novoté.
- 7 " " " **tibet imitacija astrahan ovratnik**, podšit.
- 8 " " " **fine svilne jopice**, podšite s kožušnim ovratnikom.
- 9 " " " **damski havelok** z ovratnikom, rokavi in kapuco.
- 10 " " " **kolesni plašč**, podšit s kožušnim ovratnikom.
- 11 " " " **kolesni plašč**, podšit s kožušnim ovratnikom v barvah.
- 12 " " " **šini dolgi ovratniki**, podšiti in z vrpcami.

Obleke za gospode, dečke in otroke v največji izbiri po čudovito znižanih tovarniških cenah. Prosim za mnogobrojen obisk, nikdo se ne sili, da kaj kupi. Z velespoštovanjem

Oroslav Bernatovič.

Leopold Tratnik

pasar in srebrar

izdelava in zaloga električnih svetilk

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27

priporoča prečastiti duhovščini, gg. hišnim posestnikom in slavnemu občinstvu svoje lastne izdelke električnih svetilk, kakor tudi svojo veliko zalogo različnih lestencev, svetilk itd. v raznih oblikah in velikostih iz vseh največjih tovarn. Nadalje priporoča vse semkaj spadajoče steklene in porcelanaste predmete.

Kar bi se po želji stranke ne dobilo v zalogi, naredim ali preskrbim v kratkem času. **Najnižje cene.** (2253-6)

Stare petrolejske svetilke, lestence svečnike itd. preuredim za električno svetljava hitro in poceni

Uzorci in ceniki vseh velikih tu- in inozemskih tovarn so na razpolago.

Najcenejše kupiš pri izdelovatelju.

K novemu letu 1900:

Raznovrstna bogata zaloga koledarjev, različnih trgovskih in kopirnih knjig, papirja itd.

Vizitnice, zavitki in listovni papir s tiskom ter druga manjša trgovska naznanila se takoj, lično in ceno izvršujejo pri tvrdki (2319-3)

Karol Till.